

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА
на дисертаційну роботу Логвіненка Богдана Ігоровича
за темою «Економічний механізм узгодження рішень в системі
рефлексивного управління на підприємствах»,
виконану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 – Економіка

Актуальність обраної теми та її зв'язок з науковими програмами.

Мета і задачі дослідження

Сучасні економічні умови є надскладними для господарювання підприємств та характеризуються пандемічними викликами, впровадженням нових (пов'язаних із розвитком Четвертої промислової революції) технологій виробництва, що обумовлює необхідність перебудови взаємодії економічних агентів для забезпечення ефективності функціонування підприємств. В таких умовах особливого значення набувають економічні механізми, які дозволяють регулювати побудову відносин між економічними агентами. Тим паче, що в процесі функціонування підприємств часто складається ситуація затягування процесів узгодження рішень, зумовлена переслідуванням власних цілей агентів, що призводить до неефективності функціонування окремих підрозділів чи підприємства в цілому. Ускладнення системи соціально-економічних відносин на підприємствах зумовлюють необхідність використання різноманітних інструментів узгодження інтересів, розробки сучасних механізмів узгодження рішень. Тож, тема дисертаційної роботи Логвіненко Богдана Ігоровича є актуальною.

Роботу підготовлено у відповідності з тематиками науково-дослідних робіт Інституту економіки промисловості НАН України: «Напрями становлення «смарт» промисловості в Україні» (номер державної реєстрації 0116U004195, 2016-2019 рр.), у рамках якої обґрунтовано та запропоновано концептуальні положення економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах; «Довгострокові фактори і тенденції розвитку національної промисловості в умовах Четвертої промислової революції» (номер державної реєстрації 0119U001473, 2019-2022 рр.), де розроблено синтез економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління та запропоновано відповідну реалізацію запропонованих концептуальних положень на підприємствах.

Метою дисертаційної роботи Логвіненко Б.І. є дослідження та розвиток теоретико-методичних основ, розробка концептуальних положень та практичних рекомендацій щодо економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах. Для досягнення мети в дисертаційному дослідженні автором:

досліджено сучасні тенденції розвитку економічних механізмів управління на підприємствах;

розглянуто теоретичні засади системи управління процесами узгодження рішень на підприємствах;

розроблено концептуальні положення економічного механізму

узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах;

розроблено методи діагностики поведінки економічних агентів у системі узгодження рішень на підприємствах;

запропоновано методи оцінки стану агентів в системі узгодження рішень на підприємствах;

обґрунтовано та розроблено економічний механізм узгодження рішень на підприємствах на основі рефлексивного підходу;

запропоновано інформаційне забезпечення економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах;

розроблено організаційне забезпечення економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах;

проведено оцінку економічної ефективності механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

У центрі уваги дисертанта знаходяться проблеми дослідження та розвитку теоретико-методичних зasad, розробки концептуальних положень і практичних рекомендацій щодо реалізації процедур діагностики рефлексивних характеристик, оцінки стану та забезпечення узгодженості спільних рішень агентів на основі рефлексивного підходу та методів економіко-математичного моделювання.

Дисертацію присвячено дослідженню та вирішенню актуального наукового завдання розробки концептуальних положень економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах. В роботі запропоновано комплекс методів діагностики поведінки економічних агентів у системі узгодження рішень на підприємствах, що ґрунтуються на принципах анкетування, нечіткого представлення результатів опитувань та класифікації та групування даних методами нейромережевого моделювання, який дозволяє визначати чисельні значення рефлексивних характеристик агентів та виявляти їх суб'єктивні схильності в процесі узгодження рішень для формування відповідних керуючих впливів і підвищення оперативності та узгодженості прийняття рішень щодо досягнення цілей функціонування підприємств.

Обґрунтованість, достовірність основних положень, висновків і результатів дисертаційної роботи аргументовано дослідженням на основі праць провідних вітчизняних і закордонних учених.

У рамках дослідження автором були використані загальнонаукові та спеціальні методи економіко-математичного моделювання систем, зокрема: загальнонаукові – аналізу і синтезу, системний підхід – для обґрунтування загальної логіки дослідження, забезпечення його цілісності та спрямованості на досягнення поставленої мети; теоретико-методологічні підходи в економіці – рефлексивного, структурного підходів, теорію прийняття рішень – для обґрунтування концептуальних положень економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах; прикладні

економічні та економіко-математичні методи – анкетування агентів управління відповідно авторським опитувальникам на основі методик Д. МакКеланда, А.Ф. Фідлера, М. Річі, П. Мартіна, Р. Кеттелла для визначення рефлексивних характеристик, теорія нечітких множин Л. Заде, теорія перспектив Д. Канемана та А. Тверські, обробка нейронною мережею карт самоорганізації Кохонена, рефлексивної моделі біполярного вибору В.О. Лефевра, моделі рефлексивного управління агентами Д.О. Новікова «активна експертиза», методи оцінки станів агентів О.Г. Чхартішвілі, методи інформаційного моделювання економічного механізму узгодження рішень на підприємстві, організаційне забезпечення економічного механізму узгодження рішень, методи рефлексивного управління, функціонального та економічного аналізу – для аналітичного обґрунтування та формалізації процедур економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах на підприємствах, методичних і практичних рекомендацій щодо їх реалізації.

Використання відзначених інструментів дозволило отримати результати, використання яких у процесі реалізації економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах дозволяє підвищити узгодженість та оперативність прийняття спільних рішень щодо досягнення цілей функціонування підприємств за рахунок забезпечення координації процесів горизонтального та вертикального узгодження рішень із використанням маловитратних методів рефлексивного управління для підвищення ефективності функціонування та конкурентних переваг підприємств.

Логічна структура дисертаційної роботи визначається її метою. Розкриття економічної сутності об'єкта дослідження та ґрунтовний аналіз процесів економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах дозволили автору провести поглиблене дослідження причин, що обумовлюють проблемну ситуацію у сфері підвищення ефективності функціонування та конкурентних переваг підприємств та обґрунтувати висновки і пропозиції щодо механізмів, моделей, методів і засобів її розв'язання.

Отримані автором наукові результати мають високий ступінь обґрутованості та достовірності, що підтверджується узагальненням значної кількості фундаментальних праць вітчизняних та закордонних вчених-економістів, достатньою апробацією та впровадженням у функціонування підприємств та органів місцевого самоврядування.

Обґрунтованість, достовірність результатів підтверджується також апробацією наукових і практичних положень дисертації на різних науково-практичних конференціях, повнотою висвітлення результатів досліджень в фахових виданнях з економіки, що мають досить широку географію.

Основні положення висновки і рекомендацій, що сформульовані в дисертації, їх новизна

Результати проведеної здобувачем наукового дослідження характеризуються новизною, що спрямована на подальший розвиток науково-

теоретичних положень, розробку та реалізацію науково-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо обґрунтування використання економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах, які дозволить підвищити узгодженість прийняття спільних рішень агентів щодо досягнення цілей та підвищення ефективності функціонування та конкурентних переваг підприємств.

Оцінюючи здобутки роботи, варто відзначити нові наукові результати теоретичного, методичного та прикладного характеру, отримані та представлені автором. Ряд сформульованих в дослідженні наукових положень, висновків та методичних підходів є новими у пізнанні економічних процесів і явищ, становлять вагомий внесок у розвиток економічної науки. Наукова новизна роботи полягає у наступному:

1. Розроблено інформаційну модель економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах, яка ґрунтуються на використанні функціонального підходу для представлення основних процедур діагностики рефлексивних характеристик, прогнозування результатів прийняття рішень та забезпечення узгодженості спільних рішень агентів на основі рефлексивного підходу та методів економіко-математичного моделювання, реалізація якої дозволить оптимізувати взаємодію інформаційних потоків в межах наявної організаційної структури підприємства.

Пріоритетність результату підтверджено в 3-х публікаціях автора:

1. Турлакова С. С., Логвіненко Б. І. Особливості управління в системі узгодження рішень на підприємствах. Економічний вісник Донбасу. 2021. № 2 (64). С. 151–155 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, eLibrary, Crossref, CyberLeninka].
2. Логвіненко Б. І. Аналіз механізмів узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах. Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 09-10 квітня 2020 р.). Братислава-Харків: ВШЕМ – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. URL: <http://mpsesm.org/book/2020/index.html>
2. Логвіненко Б. І. Інформаційна взаємодія агентів управління в системі узгодження рішень на підприємствах. Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 08-09 квітня 2021 р.). Братислава-Харків: ВШЕМ – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. URL: <http://mpsesm.org/book/2021/index.html>

2. Розроблено концептуальні положення економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах, які передбачають реалізацію процедур діагностики рефлексивних характеристик, прогнозування результатів прийняття рішень та забезпечення узгодженості спільних рішень агентів на основі рефлексивного підходу та методів економіко-математичного моделювання.

Пріоритетність результату підтверджено у 6-ти наступних публікаціях автора:

1. Turlakova S., Vyshnevskyi O., Lohvinenko B., Fomichenko I. Role of Reflexive Characteristics of Agents in the Level of Consistency of Goals in the Group. WSEAS Transactions on Environment and Development. 2020. Vol. 16. P. 297–304 [Scopus (Q4), Web of Science, Google Scholar, Research Bible, Crossref, Turnitin, Semantic Scholar, Portico, CNKI].

2. Логвіненко Б. І. Генезис поняття рефлексії і рефлексивного управління на підприємствах. Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем: матеріали IX Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Харків, 7-8 квітня 2017 р.). Бердянськ: ФОП Ткачук, 2017. С. 188-191.

3. Турлакова С. С., Логвіненко Б. І. Особливості управління в системі узгодження рішень на підприємствах. Економічний вісник Донбасу. 2021. № 2 (64). С. 151–155 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, eLibrary, Crossref, CyberLeninka].

4. Логвиненко Б. І. Обоснование актуальности рефлексивного управления в системе согласования решений на предприятиях. Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем: матеріали X Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Харків, 5-6 квітня 2018 р.). Харків: ВШЕМ – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. С. 196-199.

5. Турлакова С. С., Логвіненко Б. І. Моделювання процесу горизонтального узгодження рішень на підприємствах на основі рефлексивного підходу. Економіка промисловості. 2021. № 4 (96). С. 81–92 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, EBSCO, eLibrary, Crossref, ERIH PLUS, CyberLeninka].

6. Логвіненко Б. І. Економічний механізм узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах. Економічний вісник Донбасу. 2021. № 3 (65). С. 155–161 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, eLibrary, Crossref, CyberLeninka].

7. Логвіненко Б. І. Інформаційна взаємодія агентів управління в системі узгодження рішень на підприємствах. Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 08-09 квітня 2021 р.). Братислава-Харків: ВШЕМ – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. URL: <http://mpsesh.org/book/2021/index.html>

8. Логвіненко Б. І., Турлакова С. С. Рефлексивне моделювання процесу горизонтального узгодження рішень на підприємствах. Інформаційні технології: економіка, техніка, освіта '2021: зб. матеріалів XII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених (м. Київ, 11-12 листопада 2021 р.). Київ: НУБіП України, 2021. С. 43-44.

3. Удосконалено комплекс методів діагностики поведінки економічних агентів у системі узгодження рішень на підприємствах, що ґрунтуються на принципах анкетування, нечіткого представлення результатів опитувань та класифікації та групування даних методами нейромережевого моделювання, який дозволяє виявляти рефлексивні характеристики агентів та їх суб'єктивних схильностей в процесі узгодження рішень для формування відповідних керуючих впливів і підвищення оперативності та узгодженості прийняття рішень щодо досягнення цілей функціонування на підприємствах.

Пріоритетність результату підтверджено в 3-х публікаціях автора:

1. Turlakova S., Vyshnevskyi O., Lohvinenko B., Fomichenko I. Role of Reflexive Characteristics of Agents in the Level of Consistency of Goals in the Group. WSEAS Transactions on Environment and Development. 2020. Vol. 16. P. 297–304 [Scopus (Q4), Web of Science, Google Scholar, Research Bible, Crossref, Turnitin, Semantic Scholar, Portico, CNKI].

2. Логвіненко Б. І. Економічний механізм узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах. Економічний вісник Донбасу. 2021. № 3 (65). С. 155–161 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, eLibrary, Crossref, CyberLeninka].

3. Логвіненко Б. І. Інформаційна взаємодія агентів управління в системі узгодження рішень на підприємствах. Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 08-09 квітня 2021 р.). Братислава-Харків: ВШЕМ – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. URL:

4. Удосконалено рефлексивну модель біполярного вибору В.О. Лефевра, що на відміну від оригінальної враховує такі рефлексивні характеристики агентів як компетентність, інформованість та інтенціональна спрямованість агентів та умови тиску координаційного центра на агентів різних рівнях управління в залежності від структури підприємства, яка дозволяє оцінювати та прогнозувати стани агентів та забезпечити обґрунтованість та ефективність рефлексивних впливів щодо управління процесом узгодження рішень для підвищення ефективності досягнення цілей підприємства

Пріоритетність результату підтверджено в 5-ти публікаціях автора:

1. Турлакова С. С., Логвіненко Б. І. Моделювання процесу горизонтального узгодження рішень на підприємствах на основі рефлексивного підходу. *Економіка промисловості*. 2021. № 4 (96). С. 81–92 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, EBSCO, eLibrary, Crossref, ERIH PLUS, CyberLeninka].
 2. Логвіненко Б. І. Економічний механізм узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 3 (65). С. 155–161 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, eLibrary, Crossref, CyberLeninka].
 3. Логвіненко Б. І., Турлакова С. С. Рефлексивне моделювання процесу горизонтального узгодження рішень на підприємствах. *Інформаційні технології: економіка, техніка, освіта* '2021: зб. матеріалів XII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених (м. Київ, 11-12 листопада 2021 р.). Київ: НУБіП України, 2021. С. 43–44.
 4. Логвіненко Б. І. Інформаційна взаємодія агентів управління в системі узгодження рішень на підприємствах. Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 08-09 квітня 2021 р.). Братислава-Харків: ВШЕМ – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. URL: <http://mpsesm.org/book/2021/index.html>
 5. Турлакова С. С., Логвіненко Б. І. Моделювання процесу горизонтального узгодження рішень на підприємствах на основі рефлексивного підходу. *Економіка промисловості*. 2021. № 4 (96). С. 81–92 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, EBSCO, eLibrary, Crossref, ERIH PLUS, CyberLeninka].
5. Удосконалено модель рефлексивного управління агентами Д.О. Новікова «активна експертиза», яка базується на використанні неманіпульованого прямого рефлексивного механізму в процесі горизонтального узгодження рішень, та відрізняється від оригінальної використанням прогнозованих результатів процесу прийняття рішень із урахуванням рефлексивних характеристики агентів, використання якої дозволяє в певних межах досягти узгодженість процесів прийняття рішень за рахунок повідомлення достовірної інформації економічними агентами, що забезпечує ефективність організації експертиз горизонтального узгодження та підвищення ефективності досягнення цілей функціонування підприємств.

Пріоритетність результату підтверджено у 4-х публікаціях автора:

1. Турлакова С. С., Логвіненко Б. І. Особливості управління в системі узгодження рішень на підприємствах. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 2 (64). С. 151–155 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, eLibrary, Crossref, CyberLeninka].
2. Логвіненко Б. І. Економічний механізм узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 3 (65). С. 155–161 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, eLibrary, Crossref,

CyberLeninka].

3. Логвіненко Б. І. *Інформаційна взаємодія агентів управління в системі узгодження рішень на підприємствах. Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем: матеріали ХІІІ Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Харків, 08-09 квітня 2021 р.). Братислава-Харків: ВШЕМ – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. URL: <http://mpsesm.org/book/2021/index.html>

4. Логвіненко Б. І., Турлакова С. С. *Рефлексивне моделювання процесу горизонтального узгодження рішень на підприємствах. Інформаційні технології: економіка, техніка, освіта '2021: зб. матеріалів ХІІІ Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених* (м. Київ, 11-12 листопада 2021 р.). Київ: НУБіП України, 2021. С. 43-44.

6. Удосконалено метод узгодження рішень на підприємствах, що використовує методи рефлексивного управління щодо зміни структури інформованості та цінностей узгоджуваних рішень для агентів, процедури оцінки та прогнозування станів агентів в процесі вертикальних інформаційних взаємодій в структурі підприємства, який дозволяє забезпечити узгодженість рішень економічних агентів на різних рівнях ієархії відповідно меті координаційного центру та забезпечити ефективність досягнення цілей функціонування підприємств за рахунок зміни значень рефлексивних характеристик для підвищення ефективності інформаційної взаємодії агентів та оперативності процесів прийняття рішень на підприємствах.

Пріоритетність результату підтверджено у 4-х публікаціях автора:

1. Turlakova S., Vyshnevskyi O., Lohvinenko B., Fomichenko I. *Role of Reflexive Characteristics of Agents in the Level of Consistency of Goals in the Group. WSEAS Transactions on Environment and Development.* 2020. Vol. 16. P. 297–304 [Scopus (Q4), Web of Science, Google Scholar, Research Bible, Crossref, Turnitin, Semantic Scholar, Portico, CNKI].

2. Турлакова С. С., Логвіненко Б. І. Особливості управління в системі узгодження рішень на підприємствах. *Економічний вісник Донбасу.* 2021. № 2 (64). С. 151–155 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, eLibrary, Crossref, CyberLeninka].

3. Логвіненко Б. І. Економічний механізм узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах. *Економічний вісник Донбасу.* 2021. № 3 (65). С. 155–161 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, eLibrary, Crossref, CyberLeninka].

4. Логвіненко Б. І. *Інформаційна взаємодія агентів управління в системі узгодження рішень на підприємствах. Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем: матеріали ХІІІ Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Харків, 08-09 квітня 2021 р.). Братислава-Харків: ВШЕМ – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. URL: <http://mpsesm.org/book/2021/index.html>

7. Дістала подальшого розвитку нейромережева модель самоорганізації Кохонена для вирішення завдань визначення рефлексивних характеристик агентів в процесі узгодження рішень на підприємствах, яка реалізує процедури класифікації нечітких представлень результатів анкетування та дозволяє визначити числові значення компетентності, інформованості та інтенціональної спрямованості агентів для подальшого прогнозування на їх основі результатів узгодження рішень агентами, що дозволяє забезпечити обґрунтованість та ефективність управлінських рішень в системі узгодження рішень на підприємствах на основі рефлексивного підходу.

Пріоритетність результату підтверджено у 3-х публікаціях автора:

1. Турлакова С. С., Логвіненко Б. І. Моделювання процесу горизонтального узгодження рішень на підприємствах на основі рефлексивного підходу. *Економіка промисловості*. 2021. № 4 (96). С. 81–92 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, EBSCO, eLibrary, Crossref, ERIH PLUS, CyberLeninka].
2. Логвіненко Б. І. Економічний механізм узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 3 (65). С. 155–161 [Google Scholar, Research Bible, Index Copernicus, eLibrary, Crossref, CyberLeninka].
3. Логвіненко Б. І., Турлакова С. С. Рефлексивне моделювання процесу горизонтального узгодження рішень на підприємствах. *Інформаційні технології: економіка, техніка, освіта '2021: зб. матеріалів XII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених* (м. Київ, 11-12 листопада 2021 р.). Київ: НУБіП України, 2021. С. 43–44.

Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в обґрунтуванні і розробці дисертантом нових наукових результатів економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах, які доповнюють існуюче теоретичне підґрунтя щодо цієї наукової проблеми й погоджують його відповідно до сучасних умов функціонування підприємств у конкурентному середовищі.

Практичну значимість результатів дослідження визначають можливості підвищення конкурентних переваг підприємств шляхом реалізації процедур діагностики рефлексивних характеристик, прогнозування результатів прийняття рішень та забезпечення узгодженості рішень на підприємстві. Розроблені в дисертації методи та моделі є придатними до використання широким колом підприємств та фахівців у соціально-економічних системах.

Теоретико-методичні розробки й отримані результати економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах застосовуються: в роботі органів місцевого самоврядування Департаменту економіки Донецької області державної адміністрації впровадження економічного механізму узгодження рішень в системі рефлексивного управління (довідка № 584 від 07.12.2021 р.); у практичній діяльності ПрАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» при вдосконаленні механізму управління поведінкою економічних агентів на підприємстві (довідка № 550 від 09.11.2021 р.); та у діяльності міжнародної IT-компанії ТОВ «IT2.0» (довідка № 575 від 29.11.2021 р.) в процесі узгодження рішень економічних агентів на різних рівнях управління.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях

Результати, отримані в дисертації, викладені у 10 наукових працях загальним обсягом 2,38 д.а., з них: 1 у міжнародному виданні (SCOPUS) та 3 статті – у наукових та фахових виданнях України, які зареєстровані в міжнародних наукометрических базах, 6 публікацій – в інших виданнях.

Наведені публікації повністю відповідають вимогам МОН України до здобувачів наукового ступеня і повністю відображають суть дисертації та одержані автором наукові результати.

Результати дисертаційної роботи доповідалися та були схвалені на міжнародних і вітчизняних наукових конференціях, на засіданнях Вченої ради Інституту економіки промисловості НАН України, на семінарах відділу фінансово-економічних проблем використання виробничого потенціалу Інституту економіки промисловості Національної академії наук України.

Зауваження відповідно аналізу дисертації

1. У підрозділі 1.2 при викладі огляду використовуваних методів узгодження рішень було б доцільно навести більш сучасні роботи науковців, що використано при аналізі методів узгодження рішень на підприємствах, зокрема давності не пізніше 10 років. Також було б доцільно більш чітко виділити здобутки автора в межах цього розділу.

2. Уявляється недостатнім виділення на загально-методичному рівні лише двох груп методів, а саме методів діагностики поведінки економічних агентів на підприємствах та методів узгодження рішень в системі рефлексивного управління. Доцільно було б доповнити цей рівень методами формування рішень, адже до узгодження рішення мають бути сформованими.

3. У підрозділі 2.1 щодо розробки методів діагностики поведінки економічних агентів у системі узгодження рішень на підприємствах доцільно було б привести більш змістовне обґрунтування використання теорії нечітких множин Л. Заде у вирішенні завдань визначення рефлексивних характеристик економічних агентів.

4. У продовження коментарів щодо підрозділу 2.1 слід зазначити, що при застосуванні карт Кохонена кластеризація комірок карти є окремим етапом, на якому можуть використовуватися різні методи. Але автор не приділяє достатньої уваги методам кластеризації та їх вибору.

5. Діаграма IDEF0 «Узгодження рішень рефлексивними методами відповідно меті управління» на рис 3.4 в якості вхідних інформаційних потоків має тільки «Результат оцінки узгодженості рішень економічних агентів». Вважаю що для узгодження рішень крім цієї оцінки необхідно враховувати й самі рішення.

6. Робота мала б ще більшу практичну значущість, якби в ній було наведено приклади практичної реалізації запропонованої концепції в межах усіх впроваджень та відповідних довідок, що наведені у додатках. Зокрема, мова йде про використання запропонованих концептуальних положень економічного механізму узгодження рішень в органах місцевого самоврядування (Донецькій обласній державній адміністрації).

Висновки

Перераховані зауваження не зменшують наукової та практичної цінності дисертаційної роботи, яка має високий теоретичний, методичний та практичний рівень, послідовне та логічне представлення матеріалу, необхідну повноту розкриття виконаних розробок, які обґрунтовані і практично підтвержені реалізацією відповідних методів і економіко-математичних моделей на підприємствах та органів місцевого самоврядування. Дослідження є особисто авторською роботою, цілісною і завершеною згідно з поставленою метою та визначеними завданнями. В опублікованих працях і анотації зміст і основні результати роботи відображені з достатньою повнотою.

За своїм теоретичним, методологічним та практичним рівнем дисертація на тему «Економічний механізм узгодження рішень в системі рефлексивного управління на підприємствах» повністю відповідає вимогам «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 608 від 01.07.2021 р.). Відтак, автор дисертації – Логвіненко Богдан Ігорович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка.

завідувач кафедрою фінансів і банківської справи
ДВНЗ «Приазовський державний
технічний університет»
д.е.н., професор

О.Ю. Мінц

